

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/94978>

Please be advised that this information was generated on 2019-12-09 and may be subject to change.

dit boek te zijn. Bij wijze van slotwoord herneemt H. het bekende motief van 'ik-en-jij' van M. Buber en bekritiseert diens denken vanuit een transpersoonaal perspectief. Het boek is voorzien van een uitvoerige literatuurlijst en registers van zaken en bijbelplaatsen. (Elisabeth Hense)

D. Martin, *On Secularization: Towards a Revised General Theory*, Aldershot, Ashgate, 2005; IX+206 blz., £ 16.99, ISBN 0-7546-5322-6.

De engelse godsdienstsocioloog M. biedt in dit boek een verzameling artikelen uit de periode 1995 - 2004. Ze bieden een nieuwe benadering van de kernbegrippen uit zijn boek 'A General Theory of Secularization' (1969). Speciale aandacht heeft hij voor de situatie van de religie in West-Europa, maar altijd in relatie tot vraagstukken van de mondiale context waarin men de secularisatieprocessen daar dient te plaatsen, met name het pentecostalisme en de charismatische bewegingen in Afrika en in Latijns-Amerika. Een bijzonder kenmerk van deze godsdienstsociologische benadering is de aandacht die ze heeft voor historische diepte-studies en voor de vergelijking van de vele gestalten waarin secularisatieprocessen zich in West-Europa en daarbuiten voordoen. In zijn boek uit 1969 maakte hij al een einde aan de theorie dat secularisatie een onontkoombare, lineaire en wereldwijde ontwikkeling is, die zal leiden tot almaar groter functieverlies van de religies. Deze theorie ontmaskert hij als een ideologische rechtvaardiging van de west-europese gestalte van de moderniteit. Nu onderscheidt hij een pluralisme in historische vormen waarin secularisatie zich voordoet en heeft voorgedaan en gaat te rade bij historische theoriën om te begrijpen wat zich afspeelt in de processen van sociale differentiëring. Deze kunnen er namelijk toe leiden dat het religieuze taaleigen van (m.n. de christelijke) godsdienstige tradities onzichtbaar worden. Maar de sociale differentiëring leidt op allerlei plaatsen ook tot een nieuwe positie van religieuze groepen en hun religieuze beeldtaal. M. heeft een godsdienstsociologische theorie voor ogen die een genealogie van de secularisatie impliceert en in staat stelt te differentiëren tussen de christelijk-religieuze, machtspolitieke en intellectuele vraagstukken die schuilgaan in de grote culturele conflicten die sinds 11 september 2001 door onze samenleving trekken. (T. van den Hoogen)

Toekomst voor verhalen en rituelen? Op het snijpunt van bijbel en geloofscommunicatie, red. P. Kevers/J. Maex, Leuven, Acco, 2005; 287 blz., € 22,20, ISBN 90-334-5977-9.

Deze bundel is ontstaan naar aanleiding van een tweedaagse vormingscursus in augustus 2004, georganiseerd door de faculteit godgeleerdheid van de K.U. Leuven in samenwerking met de Vlaamse Bijbelstichting, en doet verslag van een aantal lezingen en workshops. Vanuit verschillende theologische vakgebieden en thema's wordt op de titelvraag bevestigend geantwoord en aandacht besteed aan de wijze waarop men in die toekomst verhalen en rituen betekenisvol kan laten zijn. De ontkerkelijkte samenleving wordt vanuit verschillende invalshoeken onder de loep genomen en uit de bijdragen spreekt enigszins een gevoel van vechten tegen de tendens het geloof zijn legitimatie te ontnemen. Hiertoe worden in enkele bijdragen praktische handvatten gegeven om bv. als leerkracht op aansprekende wijze geloof onder de aandacht te brengen, bv. in de bijdragen van S. Michielsen en B. Verbesselt. De verscheidenheid in omgang met de thema's van de bijdragen maakt de bundel de moeite waard voor zowel mensen in het veld als voor hen die daarop reflecteren. Een groot minpunt is helaas dat rituen, volgens J. Maex aansprekender voor jongeren dan bijbelverhalen, toch erg weinig aan de orde komen in verhouding tot de bijbel. (Kim de Wildt)

K. Cobb, *The Blackwell Guide to Theology and Popular Culture* (Reeks: Blackwell Guides to Theol.), Oxford, Blackwell, 2005; 354 blz., £ 17.99, ISBN 1-4051-0702-2.

De Amerikaanse theoloog C. vertrekt in deze 'gids' vanuit de gedachte dat 'onze culturele expressies getuigen van een realiteit die hen overstijgt – een werkelijkheid die er feitelijk is, die er toe doet, en waarin voorzienigheid aan het werk is' (294). In dit opzicht kan een men cultuur, ook een 'popular culture', als religieus beschouwen. En dat geldt ook voor de Amerikaanse popular culture. Zowel de sporen van het christendom in taal, symboliek, ideeën, waarden en beelden, als de 'ultimate concerns' die men in deze popular culture aantreft, begrijpt C.'s naar P. Tillich verwijzende theologie als 'genuine stirring of the divine' (292). Dit religieuze karakter van popular culture vraagt om een 'theology of culture' die zich verdiept in film, popmuziek, kunst, commercie, internet, games, media, jeugdcultuur, etc. Deze theologie van de popular culture beslaat het tweede deel van het boek, waarin C. de uitdrukkingen van klassieke theologische doctrines – over God, de mens en de menselijke natuur, zonde, verlossing en het eschaton –